

Cuprins

ABREVIERI.....	5
----------------	---

PARTEA GENERALĂ

TITLUL I. LEGEA PENALĂ ȘI LIMITELE EI DE APLICARE.....	9
CAPITOLUL I. Principii generale.....	9
CAPITOLUL II. Aplicarea legii penale.....	10
SECȚIUNEA 1. Aplicarea legii penale în timp.....	10
SECȚIUNEA a 2-a. Aplicarea legii penale în spațiu.....	20
TITLUL II. INFRAȚIUNEA.....	27
CAPITOLUL I. Dispoziții generale.....	27
CAPITOLUL II. Cauzele justificative.....	61
CAPITOLUL III. Cauzele de neimputabilitate.....	83
CAPITOLUL IV. Tentativa.....	113
CAPITOLUL V. Unitatea și pluralitatea de infracțiuni.....	132
CAPITOLUL VI. Autorul și participanții.....	188
TITLUL III. PEDEPSELE.....	227
CAPITOLUL I. Categoriile pedepselor.....	227
CAPITOLUL II. Pedepsele principale.....	227
SECȚIUNEA 1. Detențiunea pe viață.....	227
SECȚIUNEA a 2-a. Închisoarea.....	231
SECȚIUNEA a 3-a. Amenda.....	231
CAPITOLUL III. Pedepsa accesorie și pedepsele complementare.....	243
SECȚIUNEA 1. Pedepsa accesorie.....	243
SECȚIUNEA a 2-a. Pedepsele complementare.....	245
CAPITOLUL IV. Calculul duratei pedepselor.....	254
CAPITOLUL V. Individualizarea pedepselor.....	258
SECȚIUNEA 1. Dispoziții generale.....	258
SECȚIUNEA a 2-a. Circumstanțele atenuante și circumstanțele agravante.....	260
SECȚIUNEA a 3-a. Renunțarea la aplicarea pedepsei.....	288
SECȚIUNEA a 4-a. Amânarea aplicării pedepsei.....	293
SECȚIUNEA a 5-a. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.....	316
SECȚIUNEA a 6-a. Liberarea condiționată.....	338
TITLUL IV. MĂSURILE DE SIGURANȚĂ.....	350
CAPITOLUL I. Dispoziții generale.....	350
CAPITOLUL II. Regimul măsurilor de siguranță.....	350
TITLUL V. MINORITATEA.....	375
CAPITOLUL I. Regimul răspunderii penale a minorului.....	375
CAPITOLUL II. Regimul măsurilor educative neprivative de libertate.....	377
CAPITOLUL III. Regimul măsurilor educative privative de libertate.....	383
CAPITOLUL IV. Dispoziții comune.....	388

TITLUL VI. RĂSPUNDEREA PENALĂ A PERSOANEI JURIDICE	392
CAPITOLUL I. Dispoziții generale	392
CAPITOLUL II. Regimul pedepselor complementare aplicate persoanei juridice.....	405
CAPITOLUL III. Dispoziții comune.....	409
TITLUL VII. CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ RĂSPUNDEREA PENALĂ	411
TITLUL VIII. CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ SAU MODIFICĂ EXECUTAREA PEDEPSEI	439
TITLUL IX. CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ CONSECINȚELE CONDAMNĂRII	444
TITLUL X. ÎNȚELESUL UNOR TERMENI SAU EXPRESII ÎN LEGEA PENALĂ	456

CODUL PENAL ADNOTAT

PARTEA GENERALĂ

*Jurisprudență națională
2014-2020*

Andrei Viorel IUGAN

CODUL PENAL ADNOTAT

PARTEA GENERALĂ

***Jurisprudență națională
2014-2020***

Universul Juridic

București

-2020-

TITLUL I

Legea penală și limitele ei de aplicare

CAPITOLUL I

Principii generale

Legalitatea incriminării

Art. 1. (1) Legea penală prevede faptele care constituie infracțiuni.

(2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data când a fost săvârșită.

Jurisprudență

1. Din coroborarea dispozițiilor art. 48 și 56 din Legea nr. 136/1995, Curtea apreciază că fapta reținută în sarcina inculpatului – aceea de a conduce autovehiculul, înmatriculat în Bulgaria, pe drumurile publice – fără a deține poliță RCA (carte verde) valabilă nu constituie infracțiune, ci, așa cum s-a precizat anterior, contravenție.

De altfel, Curtea constată că lipsa documentului care să ateste asigurarea valabilă (validă) pentru autoturismul condus de inculpat nu poate echivala, sub nicio formă, cu situația unui vehicul înmatriculat în alt stat, care nu are drept de circulație în România, neexistând așadar, din punctul de vedere al infracțiunii prevăzute de art. 334 alin. (4) C. pen., o intercondiționare între lipsa unei polițe RCA valabile și dreptul de a conduce acel autovehicul; însă, în mod cert, această intercondiționare își găsește aplicabilitate în domeniul contravențional (C. Ap. București, s. a II-a pen., dec.pen. nr. 1491 din 5 octombrie 2015, *www.rolii.ro*).

Legalitatea sancțiunilor de drept penal

Art. 2. (1) Legea penală prevede pedepsele aplicabile și măsurile educative ce se pot lua față de persoanele care au săvârșit infracțiuni, precum și măsurile de siguranță ce se pot lua față de persoanele care au comis fapte prevăzute de legea penală.

(2) Nu se poate aplica o pedeapsă ori nu se poate lua o măsură educativă sau o măsură de siguranță dacă aceasta nu era prevăzută de legea penală la data când fapta a fost săvârșită.

(3) Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită și aplicată în afara limitelor generale ale acesteia.

Jurisprudență

1. Potrivit art. 335 alin. (1) C. pen., conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul ori a unui tramvai de către o persoană care nu posedă permis de conducere se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani. Din aceste dispoziții legale rezultă că instanța de apel a aplicat inculpatului un tip de pedeapsă care nu este prevăzut de lege pentru infracțiunea prev. de art. 335 alin. (1) C. pen., infracțiunea de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul fără permis nefiind sancționată alternativ cu amenda penală, ci exclusiv cu pedeapsa închisorii de la unu și cinci ani (ICCJ, s.pen., dec. pen. nr. 267/RC din 12 septembrie 2018, *www.scj.ro*).

CAPITOLUL II

Aplicarea legii penale

SECȚIUNEA I

Aplicarea legii penale în timp

Activitatea legii penale

Art. 3. Legea penală se aplică infracțiunilor săvârșite în timpul cât ea se află în vigoare.

Aplicarea legii penale de dezincriminare

Art. 4. Legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

Curtea Constituțională

1. Soluția legislativă cuprinsă în art. 4 C. pen., care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale, prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu cele ale unei legi penale de dezincriminare, este neconstituțională (Decizia nr. 651/2018, M. Of. nr. 1083 din 20 decembrie 2018).

Dezlegarea unor chestiuni de drept

1. În interpretarea dispozițiilor art. 4 C. pen., succesiunea de acte normative cu privire la prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 3283/2012; art. 202 pct. 8 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal; Ordinul ministrului delegat pentru ape, păduri și piscicultură nr. 76/2014 și Ordinul ministrului delegat pentru ape, păduri și piscicultură nr. 118/2014) nu a avut ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preț și, pe cale de consecință, nu a condus la dezincriminarea *in concreto* a infracțiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier național, prevăzută de art. 108 din Legea nr. 46/2008, și de furt de arbori din fondul forestier național, prevăzută de art. 110 din Legea nr. 46/2008 (Decizia nr. 6/2015, M. Of. nr. 257 din 17 aprilie 2015).

2. În situația unei infracțiuni de înșelăciune comise sub imperiul Codului penal din 1969, care a produs un prejudiciu sub pragul de 2.000.000 lei, modificarea noțiunii de consecințe deosebit de grave în Codul penal nu produce efectele prevăzute de art. 4 C. pen. și nici pe cele prevăzute de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și nu conduce la dezincriminarea infracțiunii de înșelăciune (Decizia nr. 30/2015, M. Of. nr. 14 din 8 ianuarie 2016).

3. Infracțiunea de vătămare corporală din culpă prevăzută de art. 184 alin. (2) teza I [fapta a avut vreuna dintre urmările prevăzute de art. 182 alin. (1)] și alin. (4) C. pen. din 1969, în ipoteza în care fapta a produs o vătămare ce a necesitat între 11 și 90 de zile de îngrijiri medicale și nu îndeplinește una dintre condițiile impuse de alin. (1) al art. 196 C. pen., este dezincriminată începând cu data de 1 februarie 2014 (Decizia nr. 8/201,8 M. Of. nr. 539 din 28 iunie 2018).

4. Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial pentru o persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale întră sub incidența Deciziei Curții Constituționale nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 13 noiembrie 2015,

fiind dezincriminată, indiferent de data îndeplinirii actului ori a participării la luarea deciziei și indiferent de data raporturilor comerciale (Decizia nr. 6/2017, publicată în M. Of., Partea I nr. 284 din 24/04/2017).

5. În interpretarea dispozițiilor art. 367 alin. (1) și (6) C. pen. stabilește că, în ipoteza în care, odată cu intrarea în vigoare a noului Cod penal, infracțiunea care intră în scopul grupului organizat a fost dezincriminată, nu mai este îndeplinită una dintre trăsăturile esențiale ale infracțiunii, respectiv condiția tipicității (Decizia nr. 10/2015, M. Of. nr. 389 din 4 iunie 2015).

6. În aplicarea dispozițiilor art. 371 din Codul penal, în cazul infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, pentru existența infracțiunii, violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității nu trebuie să fie comise împotriva mai multor persoane, fiind suficient ca violențele, amenințările ori atingerile grave aduse demnității, care tulbură ordinea și liniștea publică, să fie săvârșite, în public, împotriva unei persoane.

În ipoteza în care violențele, amenințările sau atingerile grave aduse demnității persoanei, care tulbură ordinea și liniștea publică, au fost comise, în public, împotriva unei singure persoane, nu operează dezincriminarea, nefiind incidente dispozițiile art. 4 C. pen. (Decizia nr. 9/2016, M. Of. nr. 356 din 10 mai 2016).

Jurisprudență

1. Este adevărat că, în noua reglementare, în cazul infracțiunii de înșelăciune nu se mai încriminează aparte înșelăciunea în convenții însă acestea nu echivalează cu o dezincriminare a faptei. De fapt, s-a adus o formulare simplificată, cuprinzătoare, extinzând sfera de aplicabilitate a textului incriminator la diversele situații. Va exista infracțiunea de înșelăciune ori de câte ori se va constata că a existat „o inducere în eroare a unei persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în scopul de a obține pentru sine sau pentru altul un folos material injust și dacă s-a pricinuit o pagubă” (C. Ap. Craiova, s. pen., dec. pen. nr. 530 din 31 martie 2016, www.rolii.ro).

2. Reglementând o situație derogatorie de la principiul activității legii penale, art. 4 C. pen. stabilește că legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă, în acest caz executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetând prin intrarea în vigoare a legii noi.

De asemenea, potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, prevederile art. 4 C. pen. privind legea penală de dezincriminare sunt aplicabile și în situațiile în care o faptă determinată, comisă sub imperiul legii vechi, nu mai constituie infracțiune potrivit legii noi datorită modificării elementelor constitutive ale infracțiunii, inclusiv a formei de vinovăție, cerută de legea nouă pentru existența infracțiunii. Se observă, așadar, că ipoteza la care se referă aceste dispoziții legale vizează situația când legea nouă preia, în liniile sale generice (în esența sau natura sa), ideea de bază pe care se edificase și în legea anterioară o normă de incriminare, însă modifică forma sub care se prezintă aceasta, la nivelul unor elemente constitutive, iar, în concret, fapta ce formează obiectul acuzației penale sau pentru care s-a pronunțat deja o soluție de condamnare nu mai întrunește unul sau mai multe din aceste elemente ale noului conținut constitutiv.

În speță, prin art. 79 pct. 12 din Legea nr. 187/2012, a fost modificat art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 în sensul introducerii, cu privire la toate modalitățile normative ale elementului material al laturii obiective, a cerinței ca acțiunile care îl definesc să fie săvârșite cu rea-credință.

Procedând în acest mod, legiuitorul a urmărit să înlăture orice urmă de îndoială în ce privește latura subiectivă a infracțiunii, noțiunea de „rea-credință” semnificând intenția și fiind folosită pentru a stabili neîndoios că infracțiunea nu poate fi comisă decât cu această formă de vinovăție și a exclude culpa ca manifestare a acesteia (cu toate că, și potrivit vechii reglementări, s-a apreciat că infracțiunea nu se poate comite decât cu intenție). Așa fiind având în vedere că inculpatul B.A. a săvârșit acțiunile de prezentare la A.P.I.A. a documentelor false cu vinovăție sub forma intenției directe, nu se poate considera că, în speță, faptele de care este acuzat acesta au fost dezincriminate, ele întrunind, în continuare, toate elementele de conținut ale infracțiunii prevăzute în art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000, astfel cum au fost stabilite atât de vechea, cât și de noua reglementare (ICCJ, s. pen., dec. pen. nr. 217 din 16 septembrie 2014, www.scj.ro).

3. Dezincriminarea unei fapte și abrogarea textului de incriminare sunt chestiuni diferite, așa încât abrogarea normei nu conduce, în mod automat, la dezincriminarea faptei. Astfel, potrivit art. 3 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 de punere în aplicare a codului penal, dispozițiile art. 4 C. pen. referitoare la legea de

dezincriminare nu se aplică în situația în care fapta este incriminată de legea nouă sau de o altă lege în vigoare, chiar sub o altă denumire. Așadar, nu există dezincriminare atunci când, deși norma de incriminare din legea veche nu se mai regăsește în legea nouă, conținutul ei a fost preluat de o altă normă din Codul penal sau din legislația specială ori este acoperit de o incriminare generală existentă.

Abrogarea dispozițiilor art. 43 din Legea nr. 82/1991 nu are ca efect dezincriminarea, iar fapta persoanei care are calitatea de funcționar public, în accepțiunea art. 175 alin. (1) lit. c) C. pen., de a efectua înregistrări fictive sau inexacte în documentele contabile ale unei companii naționale cu capital integral de stat constituie infracțiunea de fals intelectual prevăzută în art. 321 C. pen., fiind incidente dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 (ICCJ, s. pen., dec. pen. nr. 53 din 10 februarie 2017, *www.scj.ro*).

Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei

Art. 5. (1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.

Curtea Constituțională

1. Dispozițiile art. 5 C. pen. sunt constituționale, în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile (Decizia nr. 265/2014, M. Of. nr. 372 din 20 mai 2014).

Dezlegarea unor chestiuni de drept

1. În aplicarea art. 5 C. pen., se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile. Nu este permisă combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată (Decizia nr. 5/2014, M. Of. nr. 470 din 26 iunie 2014).

2. În aplicarea art. 5 C. pen., circumstanțele atenuante se apreciază global în funcție de incriminare și sancțiune. În situația intrării în vigoare a unei noi legi, ce aduce modificări atât cu privire la pedepse, cât și cu privire la circumstanțele atenuante, circumstanțele ca parte din instituția sancțiunii unei infracțiuni nu pot fi privite și analizate distinct față de instituția pedepsei. Înlăturarea circumstanțelor atenuante nu aduce atingere principiului neagrării situației în propria cale de atac prevăzut în art. 418 C. pr. pen., atunci când în concret, pentru aceeași faptă, se stabilește o sancțiune mai puțin severă (Decizia nr. 10/2014, M. Of. nr. 502 din 7 iulie 2014).

3. Dispozițiile art. 5 alin. (1) C. pen. trebuie interpretate, inclusiv în materia prescripției răspunderii penale, în sensul că legea penală mai favorabilă este aplicabilă în cazul infracțiunilor săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 care nu au fost încă judecate definitiv, în conformitate cu Decizia nr. 265/2014 a Curții Constituționale (Decizia nr. 21/2014, M. Of. nr. 829 din 13 noiembrie 2014).

4. În aplicarea dispozițiilor art. 5 C. pen., conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării care, conform art. 41 alin. (1) C. pen., nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 83 alin. (1) C. pen. anterior (Decizia nr. 13/2015, M. Of. nr. 410 din 10 iunie 2015).

5. În procedura de modificare a pedepsei prevăzută de art. 585 alin. (1) lit. a) C. pr. pen., în cadrul operațiunii de contopire a unei pedepse cu închisoarea aplicate în temeiul Codului penal anterior pentru o

infracțiune săvârșită sub imperiul acestei legi cu o pedeapsă cu închisoarea aplicată în temeiul noului Cod penal pentru o infracțiune săvârșită sub Codul penal anterior, se impune determinarea legii penale mai favorabile condamnatului conform art. 5 C. pen. (Decizia nr. 29/2015, M. Of. nr. 29 din 15 ianuarie 2016).

6. În aplicarea dispozițiilor art. 5 C. pen., în cazul pluralității de infracțiuni constând în săvârșirea unor infracțiuni anterior datei de 1 februarie 2014, respectiv a unor infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 se va aplica legea penală mai favorabilă – identificată ca fiind legea veche sau legea nouă –, iar pentru infracțiunile săvârșite sub imperiul legii penale noi, precum și pentru tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni se va aplica legea nouă, conform art. 3 C. pen. și art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (Decizia nr. 7/2016, M. Of. nr. 251 din 5 aprilie 2016).

7. În aplicarea dispozițiilor art. 5 C. pen., conform Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei potrivit art. 86¹ C. pen. anterior și o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează conform art. 96 alin. (4) și (5) C. pen. (Decizia nr. 11/2016, M. Of. nr. 468 din 23 iunie 2016).

Jurisprudență

1. Stabilirea legii mai favorabile nu trebuie să se aibă în vedere ansamblul activității infracționale pentru care Ministerul Public a dispus trimiterea judecată, ci faptele efectiv comise de către inculpat, fapte apte să atragă răspunderea penală a acestuia. În caz contrar, s-ar putea ajunge la situația absurdă în care deși o persoană a fost trimisă în judecată în mod greșit pentru 100 de infracțiuni (fiind găsită vinovată doar pentru una dintre acestea), ea să fie sancționată potrivit vechiului Cod Penal (raportat la regimul sancționator al concursului de infracțiuni), deși pentru infracțiunea care poate atrage răspunderea penală a inculpatului noul Cod Penal ar fi legea penală mai favorabilă. În acest caz legea penală mai favorabilă nu ar fi determinată de conduita persoanei în cauză (cum e normal), ci de natura și numărul infracțiunilor pe care procurorul consideră că acea persoană le-a comis (C. Ap. București, s. I pen., dec. pen. nr. 320 din 13 martie 2019, nepublicată).

2. Cu privire la legea penală mai favorabilă, în cazul inculpatei M, Tribunalul constată că în mod paradoxal aceasta este vechiul Cod Penal. Este adevărat că, raportat la prevederile noului cod penal, pentru infracțiunile de complicitate la înșelăciune (raportat la data epuizării infracțiunilor – august 2008) termenul de prescripție specială a răspunderii penale s-a împlinit în august 2018, însă cea de-a treia infracțiune reținută în sarcina inculpatei, infracțiunea de constituire de grup infracțional organizat nu este prescrisă, această infracțiune epuizându-se în august 2010. Condamnarea inculpatei pentru infracțiunea de constituire de grup infracțional organizat în baza noului cod penal ar impune aplicarea tratamentului sancționator prevăzut de noua legislație penală pentru concursul de infracțiuni (și anume spor obligatoriu de pedeapsă) raportat la infracțiunile comise de către inculpată care sunt concurente cu faptele din prezenta cauză și pentru care inculpata a fost condamnată în mai multe rânduri în perioada 2008-2013 (pentru aceste infracțiuni, inculpata a fost condamnată printr altele la trei pedepse de doi ani închisoare, două pedepse de trei ani închisoare și o pedeapsă de un an și șase luni închisoare). Este evident ca aplicarea noului cod penal este mai defavorabilă inculpatei decât în situația în care se reține vechiul Cod Penal ca lege penală mai favorabilă (instanța urmând a reține și circumstanța atenuantă prevăzută de art. 74 alin. (1) lit. a) C. pen. din 1969), chiar dacă această din urmă soluție ar presupune condamnarea inculpatei pentru infracțiunea de complicitate la înșelăciune (Trib. Mun. București, s. pen., sent. pen. nr. 221 din 13 februarie 2019, nepublicată).

3. În primul rând, este eronată susținerea apărătorului inculpatului potrivit căreia aplicarea legii penale mai favorabile trebuie să se realizeze după aceeași lege pentru fiecare inculpat. Examinarea legii penale mai favorabile se face individual pentru fiecare inculpat. Prin urmare, există posibilitatea ca o lege să fie mai favorabilă pentru unii dintre inculpați, iar o altă lege să fie mai favorabilă pentru alții.

Totodată, instanța urmează a avea în vedere și Decizia Curții Constituționale nr. 265/2014 privind căreia dispozițiile art. 5 C. pen. sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile. În ceea ce privește infracțiunea de înșelăciune, într-adevăr, limitele de pedeapsă sunt mai reduse potrivit noului cod penal, iar împăcarea înlătură răspunderea penală. Împăcarea nu poate interveni însă în prezenta cauză. Astfel potrivit deciziei

nr. 27/2006 a ICCJ, încetarea procesului penal în cazul infracțiunilor pentru care împăcarea părților înlătură răspunderea penală **poate fi dispusă de instanță numai atunci când aceasta constată nemijlocit acordul de voință al inculpatului și al persoanei vătămate de a se împăca total, necondiționat și definitiv, exprimat în sedința de judecată de aceste părți, personal sau prin persoane cu mandat special, ori prin înscrisuri autentice.** Înlăturarea răspunderii penale în cazul inculpatului pentru infracțiunea de înșelăciune nu poate interveni, în condițiile în care acesta nu și-a manifestat intenția (nici măcar printr-un act notarial) de a se împăca cu persoana vătămată. Împăcarea presupune acordul ambelor părți, și nu doar manifestarea de voință unilaterală a subiectului pasiv al infracțiunii.

În condițiile în care aplicarea legii penale mai favorabile se examinează global, simplul fapt că limitele de pedeapsă sunt mai reduse potrivit unei legi nu înseamnă că legea respectivă este mai favorabilă. Instanța urmează a avea în vedere faptul că potrivit noului cod modalitățile de individualizare judiciară neprivative de libertate nu pot fi dispuse în cazul în care inculpatul s-a sustras de la urmărire penală sau judecată. **În condițiile în care inculpatul se află exact în această situație, admiterea cererii de schimbare a încadrării juridice ar însemna automat executarea pedepsei în regim de detenție** (nefiind îndeplinite condițiile pentru renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei sau suspendării sub supraveghere). Având în vedere că instanța apreciază că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de Codul Penal din 1969 pentru suspendarea condiționată a executării pedepsei (pentru considerentele ce vor fi prezentate în continuare, va respinge cererea de schimbare a încadrării juridice și de reținere a noului Cod penal ca lege penală mai favorabilă (Jud. Sect. 5 București, sent. pen. nr. 773 din 28 aprilie 2015, nepublicată).

4. În ceea ce privește momentul consumării infracțiunii, Înalta Curte, secția penală, a constatat că, în speță, inculpatul a comis succesiv două dintre acțiunile tipice, prevăzute alternativ în textul incriminator, respectiv mai întâi a acceptat promisiunea oferirii sumei de 10.000 euro de către martorul C., act ce s-a comis în luna ianuarie 2014, iar ulterior a și primit această sumă de bani, în două tranșe de câte 5.000 euro, una în luna ianuarie 2014, cealaltă în luna februarie 2014, deci după intrarea în vigoare a noului Cod penal, fapta fiind comisă sub imperiul legii noi, nepunându-se deci în discuție problema aplicării legii penale mai favorabile în condițiile art. 5 C. pen. (ICCJ, C 5 judecători, dec. pen. nr. 186 din 16 noiembrie 2016, *www.scj.ro*).

5. Compararea legilor nu se reduce numai la observarea limitelor de pedeapsă din normele incriminatorii, ci presupune, în plus, examinarea tuturor reglementărilor privitoare la pedeapsă și la mijloacele legale de individualizare a ei. Trebuie avute în vedere și cauzele de modificare a pedepsei (de atenuare sau de agravare), precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

Sub aspectul dispozițiilor privind prescripția răspunderii penale și a executării pedepselor, va fi mai favorabilă legea care prevede un termen de prescripție mai mic (ICCJ, s. pen., dec. nr. 32/2015, *www.scj.ro*)

6. În cazul unui concurs de infracțiuni, dacă pentru una dintre infracțiunile concurente noul Cod penal a introdus o dispoziție potrivit căreia acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, iar aceasta declară că nu formulează plângere prealabilă, instanța poate dispune încetarea procesului penal pentru infracțiunea menționată numai în ipoteza în care noul Cod penal, în ansamblul său, constituie legea penală mai favorabilă. În ipoteza în care, prin aplicarea globală, Codul penal anterior constituie legea penală mai favorabilă, instanța menține soluția de condamnare și pentru infracțiunea concurentă pentru care nu este îndeplinită, conform noului Cod penal, condiția existenței plângerii prealabile (ICCJ, s. pen., decizia nr. 2220 din 30 iunie 2014, *www.scj.ro*)

7. În cazul în care instanța a aplicat inculpatului pedeapsa închisorii de 3 ani, pentru săvârșirea infracțiunii de loviri sau vătămări cauzatoare de moarte, cu reținerea circumstanței atenuante a provocării, Codul penal anterior constituie legea penală mai favorabilă în raport cu noul Cod penal, întrucât noul minim special de 6 ani al pedepsei închisorii prevăzut în art. 195 pentru infracțiunea de loviri sau vătămări cauzatoare de moarte nu poate fi redus, ca efect al reținerii circumstanței atenuante a provocării, conform art. 76 alin. (1) din noul C. pen., sub 4 ani închisoare (ICCJ, s. pen., decizia nr. 796 din 5 martie 2014, *www.scj.ro*).

8. În contextul în care, prin intrarea în vigoare a noului Cod penal, limitele speciale de pedeapsă sunt modificate în mod bivalent (este majorată limita minimă și este redusă limita maximă), aprecierea legii penale mai favorabile se face *in concreto*. În speță, atât timp cât orientarea primei instanțe a fost în sensul